

Já, Francois Villon – obdivuhodný a nezapomenutelný muzikál

bře 13, 15:33

Životopisná témata slavných osobností se nesou v muzikálovém žánru na módní vlně. Mozart, Elisabeth či Evita, tahle jména jsou již legendami. Na jednu stranu je lákavé jít do divadla na představení, jehož příběh vypráví o některém z velikánů, na stranu druhou jde mnohdy o díla, jejichž úspěch závisí na jedné jediné osobě. Když mají inscenátoři šťastnou ruku při obsazení titulní role, může se z muzikálu, od kterého nikdo nic neočekával, stát „trhák“, ovšem v případě „přehmatu“ tomu může být i naopak. Mezi „trhákem“ a „propadákem“ je někdy velice tenká hranice, inscenátoři se pohybují na křehkém ledě. Muzikál, který mapuje osudy prokletého básníka Françoise Villona, se od března loňského roku hraje v Divadle na Jezerce v režii Radka Balaše. A myslím, že zrovna při přípravě muzikálu Já, Francois Villon se sešel tým, který dokázal z mála udělat maximum.

Ano, základním tahákem je jistě silný příběh básníka a jeho boj se společností jako takovou, nicméně stejně důležitá je i linka jeho osobních vztahů, dvou žen, které jej milovaly a byly ochotné za něj položit i život. V představení jsem zaznamenala tolik plusových bodů, které mě na první pohled zaujaly, že se mezi nimi případné nedostatky, pokud je vůbec někdo objeví, naprosto ztrácí.

Tím prvním výrazným plusem, na kterém v podstatě celá inscenace stojí, je úchvatná hudba Ondřeje Brzobohatého. Vyhřál si s jednotlivými skladbami a přechází od pomalých, zamilovaných písní, které jsou však současně velice expresivní (např. Svatební smlouva) přes důstojná, svižná, rytmicky složitá a energií nabitá sborová čísla (Francois, Františku, Franto) až po rozverná a živé tance zpívajících cikánů, které jsou interpretovány v romském jazyce (Dado). Tyto momenty, kdy se Villon mezi bandou kočovných lidí cítí svobodný, nespoutaný, nechává volný průchod svým emocím a společně s kočovnicí se oddává vášnivým rytmům hudby, i v publiku budí jakousi náladu zpívat a tancovat. Důkaz, že ne vždy musí být tahákem na diváka komedie plná prvoplánových vtipů, aby se zasmál a aby reagoval. Onen úsměv na tváři a proniknutí do hloubky příběhu dramatictějšího rázu může vzbudit i pár taktů dobře napsané hudby. Takové, která provází na Jezerce

kroky prokletého básníka.

Hudba ovšem velice úzce souvisí s libretem muzikálu. Autor textů Pavel Vrba a libretista Jiří Hubač, kteří se divadelního provedení svého díla již nedožili, ale kterým byla premiéra na počest věnována, viděli Villona jako nevybouřené dítě, rebelujícího studenta plného ideálů a naivních pohledů na svět, zároveň v něm však i coby génia, který napsal během svého krátkého života dílo tak významné, že se o něm dodnes učí děti ve škole. V příběhu ani tak nejde o nějaké převyprávění básníkovy života, jako spíš o kolísání mezi jeho uzavřeným světem (ve kterém je pouze on, genialita a básně) a společností, jež jej odmítala přijímat – ne nadarmo se říká, že genialita těch největších lidí je oceněna až po jejich smrti. Zatímco v patnáctém století jím všichni opovrhovali, dnes by se před ním klaněli. Samozřejmě se nesmí zapomenout na jeho osudové ženy, z nichž jednu miloval šíleně on, druhá zase prahla touhou po něm. Láska umí vést i k nevysvětlitelným činům, však jak se i zpívá v jedné z písní „Z lásky je možné zabít.“ Dobře vybrané a zpracované téma – plusový bod číslo dvě. A to, že kromě Villonovy nejznámější balady „Já u pramene jsem a žízní hynu“ jsou jeho původní texty opomíjeny, inscenací na poutavosti a zajímavosti rozhodně neubírá.

Další z věcí, která inscenaci rozhodně přidává na kvalitě i úspěchu, je dobře známý fakt, že v jednoduchosti je krása. Jedná se o komorní muzikál a tohoto zařazení se všichni drží. Na jevišti Jezerky vystupuje celkem devět lidí, kteří udržují onu intimní a tajemnou atmosféru, jíž je příběh prokletého básníka a středověké Paříže zahalen. Scéna je černá, téměř prázdná, až v průběhu představení si ji herci sami dotváří – malují a píšou na ni. Svou lásku ke Kateřině vyjadřuje Villon obrázky srdíček, píše tam své myšlenky nebo lepí listy papíru se svým podpisem, což je velice výrazný prvek v celém představení. Ony papíry s podpisem jsou nejen na stěnách, ale všude kolem něj, značí si všechno kolem sebe, všechno, co ho obklopuje a tím navozuje divákův pocit, že je pořád kolem, že není jen na jevišti, ale jakýsi jeho pomyslný duch krouží i nad hlavami lidí v sále. Stejně tak jako scéna jsou i rekvizity obyčejné. Z kovové postele se rázem stanou mříže, papír může být zatykačem, básní či plesovou maskou. Podobným symboly jsou i láhve jakožto znázornění bohémského života nebo růže – důkaz, že i v člověku jako je

Villon, který navenek působí drze, sebevědomě a očividně kašle na celý svět, se může skrývat něha a láska.

V neposlední řadě musím zmínit představitele ústřední role Martina Písaříka. Jak jsem na začátku zmiňovala, že tenhle typ muzikálů stojí i padá s hlavním představitelem, Villon má v Písaříkovi zdatnou oporu. Lidé jsou svědky příběhu nevybouřeného mladého umělce, který ignoruje všechny autority a pro svou hrdost od sebe odhání lidi, kteří mu třeba chtějí pomoci. On ví, že je geniální básník, a taky toho umí parádně zneužít. Je lehkovážný, nespoutaný, ale zároveň má v sobě neuvěřitelné charisma a jeho uhrančivému pohledu neodolá jediná žena. Ať už miluje nebo nenávidí, v každé chvíli je naprosto uvěřitelný. Písně, jež pro něj byly obrovskou výzvou, taktéž podal s grácií. Jeho osudovou lásku Kateřinu ztvárnila Petra Vraspírová. Krásná mladá žena, která je něžná a křehká, ale zároveň chce, aby se pro ni z lásky zabýjelo. I tady měli inscenátoři v obsazení šťastnou ruku. Loňská absolventka brněnské JAMU a současná sólistka muzikálového souboru Divadla J.K.Tyla v Plzni má české muzikálové scéně určitě co nabídnout.

Dvě hodiny příběhu z života slavného básníka uběhnou až neskutečně rychle. Je to představení velice expresivní, svižné, nikde se nezastavující, neustále proudící dopředu. Pakliže člověk na minutku vypadne z dění, může mít problém chytit se dál. Naštěstí je tenhle problém zažehnán faktem, že ač je muzikál extrémně dynamický, zároveň je i tak poutavý, že jej člověk musí sledovat jedním dechem. Je to jedna velká skládačka, která do sebe bravurně zapadá. Všechno se děje rychle, není čas na sentiment. Představení má takovou atmosféru, jakoby se při zvednutí opony herci nadechli a celý muzikál odehráli na jeden jediný nádech. Je to

obdivuhodné. Obdivuhodné a nezapomenutelné.

Foto: Divadlo Na Jezerce

napsal: Vladimíra Holišová

Klíčová slova k článku: divadlo na jezerce, já francois villon, muzikál